

فرياد بلند عصيان

منصوره اشراقي

www.ketab.ir

سرشناسه	اشراقی، منصوره، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	فریاد بلند عصیان/ منصوره اشراقی.
مشخصات نشر	تهران: نشر شورآفرین، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۱۶۶ ص.
شابک	978-600-6955-15-5
یادداشت	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	فرخزاد، فروغ، ۱۳۱۳ - ۱۳۴۵.
موضوع	زنان در ادبیات
موضوع	شاعران ایرانی -- قرن ۱۴
رده بندی کنگره	PIR ۴۰۰۹ / الف ۵ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی	۱/۰۰۸۳۵۶۸
شماره کتابشناسی ملی	۲۶۳۸۳۶۰

فریاد بلند عصیان

منصوره اشرفی

صفحه‌آرا: گیتی عباسی

طراحی جلد و نشان مجموعه: رامین کارگر (وارینه)

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه؛ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲

بها: ۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۹۵۵ - ۱۵ - ۵

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، نرسیده به پیچ شمیران، کوی نوبخت،

شماره‌ی ۲، طبقه‌ی همکف؛ تلفن: ۸۸۱۴۷۰۱۴؛ همراه: ۰۹۱۲۵۵۷۹۱۴۵

www.shourafarin.ir

فهرست

۷.....	پیش‌گفتار
۹.....	بخش اول: زن
۱۱.....	هنر به مثابه هویت
۱۷.....	زن به عنوان سوژه
۳۱.....	جست‌وجوی عشق در ادب فارسی
۴۵.....	شیوه‌های نگاه به نوشتار
۵۳.....	بخش دوم: فروغ
۵۵.....	اهمیت فروغ در چیست؟
۶۵.....	مؤلفه‌های شعر فروغ
۷۱.....	بررسی مفاهیم در شعر و اثر فروغ
۷۳.....	گناه در شعر فروغ
۷۹.....	عشق در شعر فروغ
۹۹.....	زندگی در شعر فروغ
۱۱۹.....	دریافت سیر تکوین فکری فروغ از منظر نامه‌هایش
۱۵۹.....	دسته‌بندی کلی کلمات «عاشقانه‌های فروغ»
۱۶۱.....	منابع

پیش گفتار

هر یک از ما جمعیتی در خود نهان دارد، هر چند که با گذشت زمان تمایل می‌یابیم این کثرت را به فردیتی بی‌مایه تبدیل کنیم. ما مجبوریم که فرد بمانیم و تنها یک اسم داشته باشیم و نسبت به آن پاسخ‌گو باشیم، از این رو اشخاص متنوعی را که در وجود ما گرد آمده‌اند به خاموش ماندن عادت داده‌ایم. نوشتن کمک می‌کند آن‌ها را بیاوریم.^۱

بدیهی است که شکل‌گیری تاریخ ادبیات نوشتاری زنان براساس شرایطی مانند شرایط مادی، روان‌شناختی و اعتقادی و غیره بوده و این شرایط و عوامل نقش تعیین‌کننده و مهمی در روند شکل و تکامل این شاخه از ادبیات داشته است. در مورد فروغ فرخزاد و شعر او بسیار نوشته شده و از زوایای مختلف آثار او مورد نگاه و بررسی قرار گرفته است.

نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که حرکات، نوسانات، کنش‌ها و واکنش‌های هنرمند چه در زندگی شخصی خود و چه در رابطه با جهان پیرامونش، همواره با هضم و توجیه و تأیید جامعه همگام و همراه باشد. از نظر و دیدگاه جامعه که حرکت درست بر اصل مصلحت‌اندیشی و عافیت‌جویی استوار است چه بسیار حرکات‌های هنرمندان غیرقابل توجیه و

---

۱. اری دلوکا - (مونه دیدیو کوه خدا - ترجمه‌ی مهدی سبحانی).

پذیرش و مردود و غیر عقلانی است. اما به گفته‌ی «والتر بنیامین» هیچ‌یک از آثار هنری به نیت مخاطب نوشته و یا عرضه نشده است.

به نظر من برای بررسی شعر فروغ، نگاه به شرایط خاص اجتماعی که او در آن می‌زیسته و وضعیت زنان در آن اجتماع و موقعیت نوشتاری زنان در تاریخ ادبیات و نیز نگاه به نقش زن در ادبیات و چگونگی تطابق مفاهیم بر وجود زن، الزامی و اجتناب‌ناپذیر است.

فروغ شخصیت خود و حالات مختلف روحی‌اش را در تمامی آثارش منعکس کرده است و در مورد او - به‌خصوص - نوشتن زندگی‌نامه و شرح حال بی‌معنی جلوه می‌کند، چرا که از میان تمام آثار و نوشته‌های او می‌توان نقبی به زندگی‌اش زد. تنها نقبی به زندگی او بلکه به زندگی تمام زنانی که در هستی خود با مفاهیمی چون عشق، مرگ، زیستن، یأس و امید به‌طور اجتناب‌ناپذیری روبه‌رو هستند.

بدون در نظر گرفتن ارتباط زن با این مفاهیم و بدون در نظر گرفتن تعاریفی که از ارتباط کلیشه‌ای زن با این مفاهیم ارائه شده و بدون مقایسه‌ی رفتارهای کلیشه‌ای و از پیش تعیین شده برای زن در این مقوله‌ها، نمی‌توان به عصیان سترگ فروغ در تمامی زوایای رودررویی با این مفاهیم پی برد. در این نوشته‌ی مختصر سعی شده است تا حد امکان و به‌طور خلاصه از نگرش به موقعیت زن در هنر و ادبیات نشان‌ده‌یافتی به‌سوی شناخت بیشتر از فروغ فرخزاد بیابیم.